

BoekStart

Boekidee voor de kinderopvang

Spelen tot het donker wordt

Illustraties van Marit Törnqvist | Tekst van Hans & Monique Hagen

Uitgave van Querido; 2018

Een kartonboekje met 11 dubbele bladzijden

Over twee vriendjes, een jongen en een meisje, en wat ze allemaal verzinnen om samen te spelen: doen-alsof spelletjes, spelen op het strand en in de sneeuw, met een heleboel poppen en knuffels en in het bad. Ze vinden altijd wel iets leuks om te doen, ook ondeugende dingen. Een lief en sfeervol kijkboek met op de eerste en laatste bladzijde een fijn versje.

Voor peuters vanaf ruim 1,5 jaar

Op de voorkant staat een taart met drie kaarsjes, in het begin van het boek een taart met één kaarsje, en op het einde een taart met twee kaarsjes: allemaal herkenbaar als je een, twee of drie jaar bent! Precies de leeftijdsfase waarin dit boek goed past. Wanneer je dit boek gaat voorlezen hangt er vooral vanaf of een kind ervaring heeft met plaatjes kijken waarop veel te zien is. Het kan best zijn dat een peuter die nog 2 jaar moet worden dat graag doet. Rond anderhalf jaar kunnen kinderen plaatjes interpreteren, maar hoe eenvoudig of gedetailleerd die al mogen zijn weet je als je het probeert. Je merkt vanzelf of het kind geboeid is, enthousiast iets aanwijst en wat het begrijpt van al die vrolijke prenten.

Oriëntatie

Dit kijkboekje heeft zo'n rijke inhoud dat je er goed aan doet om het eerst zelf zorgvuldig te bekijken. Je weet dan beter hoe je ermee omgaat en wat bij een kind zal aanslaan.

- Op de eerste prent staat het meisje voor haar huis met haar armen wijd: de dag begint! Een dag om te spelen, samen met haar vriendje. Zo staat het in het versje eernaast: *bijna altijd samen spelen; spelen tot het donker wordt; altijd als we samen spelen; duurt de dag te kort.*
- Dit versje vertelt verder als een vooruitblik wat ze gaan spelen: *in het bad en op het strand, we sleeën in de sneeuw; we maken soep met sliertjes; in het poppenrestaurant.*
- Op de bladzijden die volgen staan illustraties van de twee kinderen in de genoemde spelsituaties. Die taferelen zijn herkenbaar en prikkelen beslist kinderen om iets vergelijkbaars te spelen.
- Hierbij is geen tekst om voor te lezen dus je bedenkt zelf wat je vertelt: hoe help je kinderen begrijpen wat er te zien is en hoe breng je dat onder woorden? Wat moet je uitleggen en hoe doe je dat?
- Op de laatste prent is het donker en kijkt het jongetje door het slaapkamerraam van zijn huis. Daarnaast staat het versje: *het donker begint; de dag is voorbij.* En de laatste zinnen: *één nachtje slapen; dan spelen we weer.* Dit fijne gevoel is herkenbaar en helpt hun tijdsbesef ontwikkelen, het besef dat tijd verstrijkt: 's ochtends opstaan, spelen, moe zijn, 's avonds gaan slapen. Morgen weer spelen!

Introductie

Je introduceert het boek op een speelse manier om de kinderen in de sfeer van het boek te brengen en voorkennis op te roepen. Dat hoeft geen ingewikkelde activiteit te zijn en duurt maar even.

• Dag en nacht

Doel: oproepen van de sfeer van het begin en einde van de dag

- » Zet het boek rechtop zodat alleen de beide huizen naast elkaar te zien zijn. De bladzijden ertussen steken naar voren. Zo blijft het stevig staan. Hoe reageert het kind hier spontaan op? Je vult aan met wat je zelf wilt vertellen, bijvoorbeeld: *hier is een huis en daar woont dit kind en daar is een huis en daar woont dat kind. Dit kind is net wakker en dat kind gaat naar bed. Hier is het licht en daar is het donker. Hier schijnt de zon en daar schijnt de maan. Hier begint de dag en daar begint de nacht. De kinderen zijn vriendjes. Ze spelen de hele dag samen. We gaan kijken wat ze samen spelen.*

• Lielingsknuffel

Doel: beleving en besef dat een lielingsknuffel een vriendje is

- » Gebruik de lielingsknuffel van het kind. Maak er wat dramaspel van door de knuffel tegen het kind te laten praten, bijvoorbeeld dat hij zo veel van hem houdt, wat hij zo leuk vindt om samen met het kind te spelen. Ze zijn echt vriendjes! Bekijk de voorkant van het boek en vertel: *Deze pinguïn is de lielingsknuffel van de jongen, deze zebra van het meisje.*

Voorlezen

- Je leest de gedichtjes voor aan het begin en het einde. Ze zijn vrij bepalend voor de sfeer van het boek.
- Bij iedere tekening is veel aan te wijzen en te benoemen, maar het gaat niet alleen om woordenschat. Juist begrijpen wat er gebeurt verdient aandacht. Vertel dat in volledige zinnen, bijvoorbeeld: het meisje is jarig en ze krijgt een cadeau van het jongetje; de kinderen maken een zandkasteel op het strand; het jongetje heeft alle cakevormpjes uit de keukenla rondgestrooid.
- Je gaat in op waar het kind op reageert, bijvoorbeeld als het verrast kijkt of iets aanwijst. Wat gebeurt er? Wat zie je? Dit zijn goede vragen om het kind te laten vertellen.
- De knuffels doen mee bij bijna ieder spel. Zoek ze op en praat over welke rol ze hebben, bijvoorbeeld: de zebra zit op de rand van het bad te kijken en de pinguïn speelt graag in het water.
- Je sluit aan bij de eigen ervaringen van het kind. Je praat over wat het graag speelt, wie hun vriendje is, wat ze samen spelen en met welk speelgoed.

Activiteiten

Door na het voorlezen te spelen zorg je voor nog meer leesplezier en verwerking. Je hebt veel kans dat de kinderen zelf actief een spel overnemen, anders neem jij het initiatief, bijvoorbeeld:

• Koken voor poppen en knuffels

Doel: kinderen ervaren een spel in de sfeer van het boek

- Peuters rommelen allemaal graag met eetgerei en pannetjes. Bekijk het poppenrestaurant nog eens goed. Welke nieuwe spelprikkel levert dat op? Bijvoorbeeld het verzamelen van poppen en knuffels, zitplaatsen verzinnen, een tafel dekken, gras en blaadjes plukken als groenten en eten opscheppen.

• Verjaardagsfeest

Doel: versterken van beleving verjaardagsrituelen

- » In het boek neemt jarig zijn een ruime plaats in. Bekijk hoe in het boek verjaardagen gevierd worden. *Dat doen wij ook!* Denk aan feesthoedjes, cadeautjes geven, doen-alsof kaarsjes uitblazen, slinger van lampjes en je mooi aankleden, dansen en zingen. Het is feest, net zoals bij de kinderen en knuffels op de boot!